

prachtig borstbeeld dat hij van zijn collega maakte, wien hij er nog altijd dankbaar voor was dat hij destijds behoord had tot hen, die het voor hem hadden opgenomen toen hij bij zijn „Age d'airain” ten onrechte verdacht werd van gebruikmaking van onartistieke hulpmiddelen en kunstgrepen.

5. *De burgers van Calais*. Het was deze in Juni 1895 onthulde, later zoo beroemd geworden groep, die door haar ongewone opvatting aanvankelijk al niet veel minder stof deed opwervelen dan de Balzac. Het onderwerp werd hier geleverd door een geschiedkundige gebeurtenis. Naar wij in de Kroniek van Froissart lezen, werd in den jare 1347 de stad Calais belegerd door den Engelschen koning Edward III. Als voorwaarde, de stad na haar langdurig verzet voor algeheele verwoesting en plundering te vrijwaren, vorderde deze de uitlevering van een zestal der voornaamste burgers, die, eenmaal in des konings kamp aangeland, slechts gespaard bleven door de voorspraak van de koningin, welke zich juist in gezegende omstandigheden bevond.

Besteld nu was aan Rodin het beeld alleen van één van dat zestal, namelijk van Eustache de Saint-Pierre, den rijksten burger die het eerst had aangeboden zich te offeren voor zijn medeburgers. Maar toen de kunstenaar het verhaal bij Froissart gelezen had en daaruit gezien dat er inderdaad sprake was niet van één maar van zes burgers, besloot hij vol onbaatzuchtigheid en tegen geen moeite opziende, die alle zes af te beelden als onderling niet te scheiden helden, welke gezamenlijk den dank en de hulde van het nageslacht verdienden, al verlangde hij voor het zestal beelden geen hooger prijs dan dien, welke men voor het ééne was overeengekomen.

De namen der helden, die aan de vergetelheid dienden ontrukkt te worden, waren behalve de reeds genoemde Eustache de Saint-Pierre: Jean d'Aires, Jacques et Pierre de Wissant, Jean de Fiennes en André d'Andres: allen, naar reeds hun namen aanduiden, burgers van aanzienlijke afkomst. Een van het zestal draagt op den droeven gang den zwaren poortsleutel der veste, die evenals in Velasquez's „Overgave van Breda” den overwinnaar zal worden overgereikt. Hij die dien sleutel draagt, schrijdt evenals de overigen stil en in gedachten verzonken langzaam voort in zijn poovere bekleeding; alleen één hunner is voorgesteld als een jongmensch dat in hevig gebarenspeel en opwindend gesprek zichzelve moed schijnt te willen inspreken in de gedachte ten doode te zijn opgeschreven en nimmer te zullen wederkeeren. Allerlei graden van smart, vertwijfeling en heldenmoed zijn in de gestalten en aangezichten der burgers vertegenwoordigd; zij, naar Geffroy in zijn „Vie artistique” opmerkt, — „expriment en de vivantes synthèses, le renoncement, le dédain, la fierté, la douleur de vivre, les sentiments humains arrivés au paroxysme muet, au moment